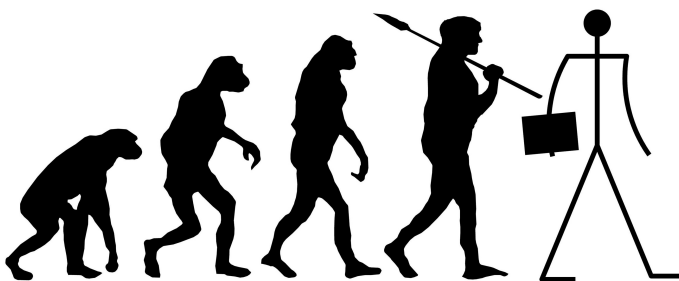

II. Genesis (Vývoj)

Evoluce

O tom, jak se pračlověk stal člověkem,
pražena ženou a pramuž mužem.

A o tom, čím a proč se od sebe liší.

O pračlověku

Člověk obdařen jest Bohem (nebo prozřetelností či evolucioní) láskou, duchem a důvtipem, jež mu umožňuje nejen přežít, ale také si na tomto světě užít trochu potěšení duše, což je vlastně smyslem života... Ne, neděste se, nezabřednu zde do rozsáhlé filozofické úvahy o smyslu bytí. Potřebuji si jen (pro následné argumentace) s vámi ujasnit, jak dlouho (alespoň přibližně) jsme lidstvem. Dovolím si tedy kratičký exkurs do historie. Trošku si zopakujeme evoluci člověka, pak si řekneme, kdo už je člověk a jak to bylo dávno, kdy se jím stal.

Následující tabulka nabízí zjednodušený přehled vývojových fází člověka. Na časové ose jsou zde uvedeny stručné charakteristiky hlavních druhů našich předků.

Doba výskytu [roky]	Název předka	Schopnosti	Objem mozkovny [cm ³]
50 mil.	<i>hominoid</i>	první prokazatelní předkové člověka v přímé linii	
15 mil.	<i>Ramapithecus</i>	sběrač	350–380
2–3 mil.	<i>Australopithecus</i>	kamenné a kostěné nástroje, spolupráce při lovu	400–600
1,5–2 mil.	<i>Homo habilis</i> (člověk zručný)	nejstarší představitel typu Homo, život v tlupách, dorozumívání posunky a skřeky, využívání ohně, ruka schopná používat nástroje; obydlí – přístřeší z větví, převisy skal	750
1,5 mil.–500 tis.	<i>Homo erectus</i> (člověk vzpřímený)	výroba zbraní k lovu – lov byl kolektivní, přibytky již vypracovanější (kůže, paroží...), stěhování za potravou, vznik kultury	780–1225
400 tis.	<i>Homo sapiens</i> (člověk rozumný)	vytváření rodů, jednoduchá řeč, barevná dekorace těla, specializace lovu na určité druhy zvěře, účinnější zbraně	1280
100 tis.	<i>Homo sapiens sapiens</i>	abstraktní myšlení, artikulovaná řeč, budování složitějších obydlí, odívání, lov velké zvěře	1400–1500

Poznámka k tabulce:

Archeoložky a antropoložky prominou – žádám zdvořile. Spoléhal jsem na Google, ale zjistil jsem, že je poměrně obtížné najít dvě webové stránky pojednávající o vývoji člověka, které by poskytovaly shodné údaje. Nicméně nejde nám o přesnost. Pokud se budeme pohybovat v rádech statisíců let, je to úplně dostačující. Koneckonců chci tu napsat něco o chlapech a ne o nějakých zkamenělých opičácích.

Antropologové vymysleli, že v průběhu té spousty předcházejících tisíciletí z nás udělaly člověka dva procesy – *hominizace* a *sapientace*. Hominizace znamená „polidštění“ – jde především o tělesné změny, které nastaly se změnou životního prostředí a/nebo životního stylu (vzpřímení postavy, prodloužení dolní končetiny, uvolnění rukou apod.). A sapientace je prostě „zmoudření“. Doufám ale, že těch zlidšťovacích procesů snad bylo více. Nejsm si totiž jistý, jestli vůbec lze do některého z těchto dvou procesů zařadit třeba právě vývoj sociálních vztahů mezi mužem a ženou?

Hledal jsem nějakou stručnou, výstižnou definici člověka, která by nám mohla v nastavení počátku naší existence trochu pomoci. Myslím, že jsem uspěl – tato z Wikipedie je docela vhodná: *Člověk se vyznačuje vertikálním držením těla, schopností mluvit a inteligencí; je bytostí, která si uvědomuje sebe sama, a to i v duševním rozměru, vnímá svoji historii a je subjektem sociální činnosti a kultury.* (Trochu jsem si ji upravil.)

Takže... při letném pohledu do tabulky je zřejmé, že za zamyšlení stojí nejdříve asi *Homo erectus*, u kterého ale zřejmě ještě neprokážeme uvědomění si svého duševního rozměru a vnímání vlastní historie. Dále je *Homo sapiens*; jsem přesvědčen, že u tohoto vývojového stupně už by se naplnění naší definice dalo předpokládat, ale obávám se, že v odborných kruzích by to mohlo způsobit vášnivou polemiku. Takže z principu předběžné opatrnosti označím za člověka dle našich požadavků až poddruh *Homo sapiens sapiens* a do délky jeho vývoje započítám 100 000 let, což je zhruba 5 500 generací.

Vraťme se tedy o 100 000 let zpátky, kdy již naplno funguje v lidském bytí sociální aspekt. Nutno podotknout, že nejsme v bodě nula – také sem jsme museli dospět určitým vývojem. Ale teď již máme nastave-

ny sociální systémy a pracujeme na jejich zdokonalení. Pídíme se po poznání, zvyšujeme výkonnost, zlepšujeme své schopnosti. Ale proč vlastně?¹ Je třeba si uvědomit, že hlavním, řekl bych spíše fatálním, cílem lidstva a potažmo i jedince, je PŘEŽÍT. Stačí přece jeden rok neúroda nebo třeba i ojedinělý neúspěch v lovu nebo nemoc a kmen prostě vyhyne. A také se to dělo, a to nikoliv zřídkakdy. Proto ta úporná a neutuchající snaha o zdokonalování. Přežili ti, kteří byli schopni zajistit základní životní potřeby. Potřebovali k tomu především zdraví, důvtip, zručnost, zdatnost a možná i trochu štěstí. Pouze jedinec s takovými dispozicemi předá svoji genetickou informaci dále. Probíhá přirozená selekce. Ti, kteří ony předpoklady nemají, umírají bez potomstva. A ti lépe vybavení přežívají a své schopnosti předávají prostřednictvím genů a výchovy či výcviku svým potomkům. To vede k dalšímu zdokonalování schopností lidstva. Ostatně to není nic nového.

O praženách

Žena obdařena jest Bohem (nebo prozřetelností či evolucí) krásou a jemností těla, citlivostí smyslu; navíc i silou ducha, pronikavou sociální inteligencí, vnímáním, strategickým, taktickým a diplomatickým nadáním. Což souhrnně označím zbraněmi těžkého kalibru. To, že třímáte tak mocné zbraně, není jistě samoúčelné a už vůbec ne samo sebou či bez příčiny. Kde jste k tomu arzenálu přišly? Kdo vás tak vyzbrojil? K čemu ho máte?

---

¹ Zásadní premisa všech problémů – vztah příčiny a důsledků. Všeobecně platí, že bezchybné rozpoznání příčin a důsledků, a to i ve věcech mezi mužem a ženou, je jádrem správného pochopení řešené problematiky. Ještě mnohokrát bude třeba na to upozornit.

Nebude vám to znít asi mile, milé dámy, ale co na-
plat – základní životní potřeby byl po tisíce generací
schopen zajistit pouze muž. Postavil obydlí, obstaral
potravu, vymyslel zbraň či nástroj či pěstební proces,
ochránil osadu před vetřelci nebo rozdělal oheň.
Schopnost ženy přežít spočívala v tom, že dokázala
ovládnout schopného, úspěšného a zdravého muže,
který byl pro ni zárukou, že bude existenčně zabez-
pečena a povije zdravé a silné potomstvo.

Evoluce se tak postarala o vytvoření archetypu je-
dince (muže), který je pro ženu přitažlivý – nejenom
muskulatura a zdraví zajistí úspěch, ale i inteligence,
odhodlání či nutkání překonávat překážky. S tím při-
chází kýžené bohatství a jistota přežití. A nezapomí-
nejme, že vhodný mužský jedinec musel být do jisté
míry také ovladatelný. Státisíce let se formoval tento
archetyp ideálního muže; nedivme se, že vám vydržel
prakticky dodnes.²

Jaké předpoklady musí mít žena, aby byla schopna
takového muže opanovat? Jsou to právě ty dispozice,
které byly zmíněny v úvodu tohoto článku – krása
a jemnost těla (jinak řečeno zdraví), síla ducha, so-
ciální inteligence, vnímavost, strategické, taktické a di-
plomatické nadání. Představte si ten obrovský rozsah
sociálních aktivit, které byla žena nucena permanent-
ně vykonávat – nejde pouze o ulovení chlapa, je také
nutno si ho udržet, to znamená odrážet nájezdy so-
kyň a pečovat o své tělo – krásu a zdraví. Při tom se mu-
sela starat o potomky a o příbytek či osadu. Vycházet
korektně s ostatními samicemi v permanentním kaž-
dodenním styku, získat mezi nimi významné sociální

---

² Rozsah požadavků pražen na pramuže konfrontujte, prosím, s požadav-
ky pramuže na praženu v článku *O pramužích*.

postavení a vůbec nepřetržitě sledovat sociální dění v komunitě – intriky, hádky, vztahy, sblížení, partnerství, averze – bylo jistě také významným existenčním determinanem. A navíc bylo třeba neustále motivovat muže ke stále intenzivnějšímu uspokojování životních potřeb rodiny. Pouze ta žena, která tyto schopnosti měla, předala svoji genetickou informaci dále. Opět přirozená selekce a evoluce. A také je velmi důležité si uvědomit, že žena se v těchto sociálních dovednostech zdokonaluje již nejméně 100 000 let, tedy 5 500 generací.

O pramužích

Muž obdařen jest Bohem (nebo prozřetelností či evolucí) krásou a silou těla, navíc i silou mysli, pronikavou kreativní inteligencí, ostražitostí, rozhodností, ctížádostí, soutěživostí, dynamičností, strategickým, taktickým, technickým, systematickým a analytickým nadáním. Což souhrnně označím zbraněmi těžkého kalibru. To, že třímáme tak mocné zbraně, není jistě samoúčelné a už vůbec ne samo sebou či bez příčiny. Kde jsme k tomu arzenálu přišli? Kdo nás tak vyzbrojil? K čemu ho máme?

Aby muž mohl přežít a zplodit zdravé a silné potomstvo, musel být schopen svým důvtipem a hlavně silou zajistit základní životní potřeby a také okouzlit a oplodnit krásnou (tedy zdravou, přitažlivou a mladou) ženu. Pouze jedinci s těmito schopnostmi předali svoji genetickou informaci dále. Přirozená selekce výše uvedených schopností muže probíhala³ nikoliv jen oněch pouhých 100 000 let. Obstarávání základních ži-

---

³ Povšimněte si minulého času – proces byl ukončen (na rozdíl od žen).

votních potřeb a oplodňování samic patřilo totiž k hlavním funkcím samce již mnohem dříve – ještě před sapientací lidského druhu. Proto jsou u nás tyto prapudy tak hluboce zakořeněné.

Pro formování mužské části lidstva je významné také to, že se v komunitě (to znamená v bezprostředním dlouhodobém sociálním kontaktu) zdržovali minimálně. Většinu času trávili osamocně na lovu (a to i na lovu společném), sběru či obděláváním půdy. Sociální zkušenosti samců jsou tedy velmi omezené a sociální inteligence či schopnosti se nemohly nikdy vyvinout v takovém rozsahu jako u žen, které se celý život společně staraly o osadu, a to v nepřetržitém těsném sociálním styku.

Je velmi pravděpodobné (a zajímavé), že komunity starších druhů lidských předků byly přirozeně genderově vyvážené – samice druhu *Ramapithecus* zajistě také obstarávala obživu sběrem nebo samice druhu *Australopithecus* bezesporu byla samci při lovu rovnocennou partnerkou.⁴

---

⁴ Odtud pozůstatky těchto schopností projevujících se dodnes u vás.